

Onderwerp: Impuls duurzaamheid

Schiermonnikoog, 11 februari 2016

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

- voor de impuls duurzaamheid, 1^e fase een bedrag van € 7.500 beschikbaar te stellen;
- de kosten hiervoor te dekken uit de algemene reserve
- de financiële effecten te regelen in de 17^e begrotingswijziging 2016.

Achtergrond

Uitvoeringsprogramma Duurzame Waddeneilanden 2015-2018

De Waddeneilanden hebben gezamenlijk het zogeheten ambitiemanifest ondertekend waarbij we afgesproken hebben in 2020 zelfvoorzienend te zijn op het gebied van energie en water. Er moet echter nog heel veel werk worden verzet om deze ambitie waar te maken.

De urgentie daartoe blijkt ook uit het door de regering op 19 januari 2016 uitgebrachte Energierapport 2016 dat handelt over de energievoorziening tussen 2023 en 2050. De regering wil in 2050 80-95% minder CO2 uitstoten. Dat betekent op nationaal niveau: verder aangescherpte doelstellingen voor energiebesparing en inzet van hernieuwbare energie.

De inzet van de Waddeneilanden en dus ook van Schiermonnikoog gaat dus nog aanzienlijk verder dan de aangescherpte doelstellingen van de Rijksoverheid! Waar de regering het jaar 2050 hanteert spreken wij dus over het jaar 2020 als jaar waarbinnen de doelstelling van energieneutraliteit zou moeten zijn gehaald.

Tegelijkertijd met het Energierapport presenteerde de regering de uitkomsten van een publieksonderzoek. Twee derde van de Nederlanders vindt dat niet zij, als individuele verbruikers, maar de overheid en de energiebedrijven verantwoordelijk zijn voor de overstap van fossiele naar duurzame energieconsumptie. Energie staat ook maar bij weinigen (19%) in de top vijf van maatschappelijke vraagstukken. En, misschien wel het meest onthullend: we denken dat reeds een derde van onze energie duurzaam wordt opgewekt, terwijl de werkelijkheid is dat we maar 5,6% van ons energieverbruik duurzaam opwekken. Kortom: 'energie' is voor weinigen een belangrijk thema. Tegelijkertijd zegt een groot deel van de bevolking natuurlijk vóór energiebesparing en duurzame energie te zijn...Deze zorgelijke landelijke geluiden bepalen ons eens te meer bij de noodzaak onze eigen energiedoelstellingen serieus te nemen en zo mogelijk van een extra impuls te voorzien.

In de periode 2009-2014 werden door de Waddeneilanden gezamenlijke activiteiten gefinancierd uit het project Duurzame Wadden. In vervolg daarop is begin 2015 het Uitvoeringsprogramma Duurzame Waddeneilanden 2015-2018 vastgesteld. In maart 2015 heeft uw raad ingestemd met een jaarlijkse (t/m 2018) bijdrage van €7.500,00 aan dit programma. Ook de andere eilanden dragen naar rato bij, waarmee er in totaal jaarlijks ca. €55.000 te besteden is voor gezamenlijke projecten. Voor 2015 is er voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma bovendien een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Fryslân. De provincie heeft op basis van deze aanvraag een subsidie toegekend van €95.000.

Programmaplan Waddeneilanden 2016

Met alleen gezamenlijke projecten wordt de ambitie 2020 echter niet gehaald. Daarom voert elk eiland ook eigen projecten uit. Deze zijn opgenomen in de lijst 'Duurzaamheidsprojecten Waddeneilanden'. Hierin is te zien welke projecten elk eiland per onderdeel wil uitvoeren. In de bijlage vindt u een versie van deze lijst met daarin de stand van zaken d.d. januari 2016. Deze lijst is tevens integraal opgenomen in het Programmaplan Waddeneilanden 2016, onderdeel duurzaamheid. Daaruit blijkt dat Schiermonnikoog zich tot op heden vooralsnog volgend heeft opgesteld.

Projecten

Het Uitvoeringsprogramma Duurzame Waddeneilanden 2015-2018 (zie bijlage) bevat concrete projectwensen van de deelnemende gemeenten en provincie. Bij de uitvoering van projecten die gefinancierd worden met dit krediet, wordt zoveel mogelijk gezocht naar projecten die op alle eilanden uitgevoerd worden. Het energieloket voor de Friese Waddeneilanden is er daar een van. Zodra de gezamenlijke projecten benoemd zijn met daarbij een begroot bedrag, worden die voorgelegd aan het PHO Duurzaamheid waarna uitvoering kan plaatsvinden. De hoogte van de totale provinciale subsidie en gemeentelijke bijdragen is het maximaal uit te geven krediet voor gezamenlijke duurzaamheidsprojecten.

Projecten die in 2015 zijn gefinancierd vanuit het krediet:

Energieloket

Eén van de onderdelen uit het Uitvoeringsprogramma Duurzame Waddeneilanden 2015-2018 is het openhouden van het energieloket in de vorm zoals we dat vanaf april 2014 op de Friese eilanden hebben. Omdat het energieloket in een belangrijke behoefte voorziet is met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma 2015-2018 mogelijk gemaakt het huidige energieloket ook in 2015 nog open te houden. De kosten hiervan zijn betaald uit het krediet voor het Uitvoeringsprogramma.

Er is nog budget beschikbaar om het loket ook in 2016 nog enkele maanden voort te zetten. Daarna zal elk eiland zelf moeten bepalen hoe ze vorm wil geven aan de eis vanuit het landelijk Energieakkoord dat elke gemeente voor 1 januari 2017 een energieloket moet hebben. Dit mag een fysiek loket zijn, maar ook een digitale variant.

Communicatie

De bestuurders en ambtenaren van de eilanden en provincie hebben een werksessie gehad over communicatie t.a.v. duurzaamheid op, over en rond de Waddeneilanden. De resultaten hiervan worden op dit moment nader uitgewerkt.

Opstart projecten

Voor het opstarten van projecten is altijd een projectplan nodig. Een deel van het krediet wordt hiervoor aangewend.

Nokturbines

Een aantal duurzaamheidsprojecten kennen een experimenteel karakter. Technieken volgen elkaar in rap tempo op en soms is het een kwestie van uitproberen wat werkt en wat niet. Een experimenteel project betreft het op elk eiland plaatsen van een nokturbine. Inmiddels is er in Vlieland een geplaatst op de zgn. nul-op-de-meter-woning/fossielvrije huurwoning (dit betreft een project dat Urgenda op alle eilanden uitvoert). Deze draait nog niet naar volle tevredenheid. Alvorens tot plaatsing op de andere beoogde woningen wordt overgegaan, worden eerst de resultaten van de pilot afgewacht.

Schiermonnikoog

Bij de bespreking van het Uitvoeringsprogramma Duurzame Waddeneilanden in de raadsvergadering van februari 2015, kwam naar voren dat uw raad het belangrijk vindt om meer projecten op te starten en zo stappen te zetten richting de ambitie van de eilanden om zelfvoorzienend te worden. Daarbij zou niet in

de eerste plaats gekeken moeten worden naar het geld, maar vooral naar wat we als eiland zouden willen. Ook werd geopperd de burger meer bij het onderwerp te betrekken door informatie te verstrekken via o.a. nieuwsbrief en website.

Het college gaf destijds aan de eilander energiecoöperatie als een belangrijke speler te zien om de duurzaamheidsambitie op Schiermonnikoog verder vorm te geven en om burgers en ondernemers hierbij te betrekken. De Energiecoöperatie kan dit echter niet alleen. Ook vanuit de gemeente zal meer gedaan moeten worden, willen we dichterbij ons einddoel komen.

De ambtelijke capaciteit van ca. 4 uur per week, blijkt hiervoor in de praktijk echter onvoldoende te zijn. Voor het uitzoeken van welke projecten kansrijk zijn, en het vervolgens tot uitvoering brengen ervan, is meer nodig. Deze uren staan ook steeds onder druk vanwege de vele andere taken die om uitvoering vragen. Naast (beperkte) ambtelijke capaciteit hebben we op dit moment nog de ondersteuning van het energieloket, met name als plek waar de burger uitleg, informatie en hulp krijgt in begrijpbare taal over duurzaamheidsmaatregelen, gevolgen, kosten, subsidies etc. Maar zoals hierboven al geschetst, moeten we hiervoor in de loop van 2016 een andere oplossing zoeken.

Tegelijkertijd wil het College van B&W de energiedoelstelling van energieneutraliteit in 2020 heel serieus nemen. Gezien het voorgaande achten wij op dit front een extra impuls noodzakelijk.

Voorstel

Met dit voorstel stellen wij u daarom voor een budget beschikbaar te stellen van €7.500,00 voor de eerste fase van het traject 'Impuls Duurzaamheid'. Dit bedrag willen wij gebruiken om extern iemand in te huren die onderzoekt hoe Schiermonnikoog de komende jaren zo dicht mogelijk bij haar ambities voor 2020 kan blijven, welke projecten daarbij kansrijk zijn en hoe die kunnen worden uitgevoerd. E.e.a. in nauwe samenwerking met de energiecoöperatie en het energieloket.

In deze fase wordt verder gewerkt aan en gerapporteerd over haalbaarheid, communicatie, betrokkenheid & draagvlak, participatie van burgers & maatschappelijke partners en naar mogelijke subsidies waarmee projecten gerealiseerd zouden kunnen worden.

Op basis van de uitkomsten uit de eerste fase, zal fase 2 van de Impuls worden uitgewerkt. Daartoe zullen wij t.z.t. een vervolgvorstel aan u voorleggen.

Bijlagen die voor u ter inzage liggen in de raadsmap

- Uitvoeringsprogramma Duurzame Wadden 2015-2018
- Projectentabel d.d. januari 2016 uit Programmaplan Waddeneilanden 2016,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

G. Heeringa

D. Stellingwerf